

Model Evolusi

Penginapan Pesisir Pantai

AZIZAN MARZUKI
TARMIJI MASRON
NORIZAWATI MOHD AYOB

Model Evolusi

Penginapan Pesisir Pantai

Model Evolusi

Penginapan Pesisir Pantai

AZIZAN MARZUKI
TARMIJI MASRON
NORIZAWATI MOHD AYOB

UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK

Model Evolusi

Penginapan Pesisir Pantai

© UNIMAS Publisher, 2021

Hak cipta terpelihara. Setiap bahagian daripada terbitan ini tidak boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau dipindahkan kepada bentuk lain, sama ada dengan cara elektronik, mekanik, gambar, rakaman dan sebagainya tanpa izin bertulis daripada Penerbit Universiti Malaysia Sarawak.

Diterbitkan di Malaysia oleh
UNIMAS Publisher
Universiti Malaysia Sarawak
94300 Kota Samarahan
Sarawak, Malaysia

Dicetak di Malaysia oleh
HD IMAGE Enterprise
Lot315, Lorong 7B,
Jalan Ang Cheng Ho,
93100 Kuching,
Sarawak, Malaysia

Perpustakaan Negara Malaysia

Pengkatalogan dalam Penerbitan

Azizan Marzuki

Model Evolusi : Penginapan Pesisir Pantai / AZIZAN MARZUKI, TARMIMI MASRON,
NORIZAWATI MOHD AYOB.

ISBN 978-967-2298-66-3

1. Tourism--Malaysia--Batu Feringgi (Pulau Pinang).

2. Seaside resorts--Malaysia--Batu Feringgi (Pulau Pinang).

3. Government publications--Malaysia.

I. Tarmiji Masron. II. Norizawati Mohd. Ayob.

III. Judul.

338.47915951130441

Kandungan

Penghargaan	xi
Prakata	xiii
Pengenalan	1
Evolusi Destinasi Pelancongan pesisir Pantai	5
Model Evolusi Destinasi Pelancongan	7
Sistem Maklumat Geografi (GIS) dalam Kajian Pesisir Pantai	12
Pendekatan Kajian	17
Data dan Model Evolusi Penginapan Pesisir Pantai	17
Penentuan Kelas Guna Tanah	20
Metodologi Memproses Perubahan Guna Tanah	23
Proses Interpretasi Visual dan Ekstrak Guna Tanah	25
Pengukuran Perubahan Guna Tanah Batu Feringghi	26
Evolusi Penginapan Pesisir Pantai	31
Petunjuk Ruangan Evolusi Penginapan Pantai Batu Feringghi	31
Kaedah Statistik Perubahan Guna Tanah Batu Feringghi	31
Kaedah Analisis Metrik Ruangan Guna Tanah Batu Feringghi	31
Rajah Trajektori Perubahan Guna Tanah Di Batu Feringghi	39

Model Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	42
Tahap Pertama Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	42
Tahap Kedua Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	45
Tahap Ketiga Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	47
Tahap Keempat Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	49
Tahap Kelima Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	53
Tahap Keenam Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	61
Tahap Ketujuh Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	71
Tahap Kelapan Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	80
Faktor yang Mempengaruhi Evolusi Penginapan Pesisir Pantai Batu Feringghi	85
Aspek Fizikal	85
Aspek Persekitaran	87
Aspek Ekonomi	89
Aspek Sosial	91
Aspek Politik	93
Rumusan	96
Evolusi Penginapan Pesisir Pantai di Batu Feringghi	97
Kesimpulan	101
Bibliografi	105
Biodata Penulis	117

Senarai Jadual

Jadual 3.1	Jenis, Format dan Sumber Data	18
Jadual 3.2	Pembahagian Jenis Guna Tanah Mengikut Smith dan JPBD Pulau Pinang	20
Jadual 3.3	Penentuan Kelas Guna Tanah di Batu Feringghi	22
Jadual 3.4	Data Imej Foto Udara yang digunakan dalam Kajian	23
Jadual 3.5	Empat Titik Rujukan	24
Jadual 3.6	Rumus Analisis Patch yang diguna pakai	30
Jadual 4.1	Keluasan Guna Tanah 1974-2009	33
Jadual 4.2	Perubahan Guna Tanah Batu Feringghi 1974-2009	34
Jadual 4.3	Perubahan Tahunan Guna Tanah Batu Feringghi 1974-2009	35
Jadual 4.4	Jumlah Keseluruhan Patch (NumP) dan Mean Patch Size (MPS)Guna Tanah di Batu Feringghi	36
Jadual 4.5	Nilai ED Guna Tanah Batu Feringghi	37
Jadual 4.6	Nilai MSI Guna Tanah di Batu Feringghi	38
Jadual 4.7	Nilai MPFD Guna Tanah di Batu Feringghi	39
Jadual 4.8	Statistik Penginapan mengikut Daerah di Pulau Pinang pada Tahun 2008	77

Senarai Rajah

Rajah 2.1	Lokasi Pantai Batu Batu Feringghi, Pulau Pinang	6
Rajah 3.1	Lapan Tahap dalam Beach Resort Evolution Model	19
Rajah 3.2	Kaedah Mendaftar Rujukan dan Projeksi Foto Udara	24
Rajah 3.3	Pengukuran Perubahan Guna Tanah Kaedah Statistik	27
Rajah 3.4	Rumus untuk Mengira Perubahan Guna Tanah	28
Rajah 4.1	Rajah Trajektori Perubahan Guna Tanah di Batu Feringghi	40
Rajah 4.2	Penempatan di Pulau Pinang Tahun 1840 dan 1900	44
Rajah 4.3	Guna Tanah Batu Feringghi 1974	51
Rajah 4.4	Guna Tanah Batu Feringghi 1982	55
Rajah 4.5	Guna Tanah Batu Feringghi 1989	57
Rajah 4.6	Kawasan Bandar di Batu Feringghi 1985	59
Rajah 4.7	Guna Tanah Batu Feringghi 1996	63
Rajah 4.8	Guna Tanah Batu Feringghi 2001	66
Rajah 4.9	Ketersediaan Tanah untuk Pembangunan	67
Rajah 4.10	Lokasi Hakisan Pantai di Pulau Pinang	69
Rajah 4.11	Guna Tanah Batu Feringghi 2004	73
Rajah 4.12	Kawasan Sensitif Alam Sekitar di Batu Feringghi	80
Rajah 4.13	Perbandingan Guna Tanah Batu Feringghi dan Pattaya, Thailand	84
Rajah 4.14	Pembahagian Zon untuk Aktiviti Sukan Air di Batu Feringghi	89

Penghargaan

Penerbitan monograf ini (**Model Evolusi Penginapan Pesisir Pantai**) disokong oleh bantuan geran penyelidikan daripada Kementerian Pengajian Tinggi (MOHE) dan geran penyelidikan Universiti Sains Malaysia (USM). Secara khusus, pihak kami ingin memberikan penghargaan kepada Fundamental Research Grant Scheme (FRGS) 203/PPBGN/6711155, Establishing a New Beach Resort Model oleh Kementerian Pengajian Tinggi dan Research University Grant (RU) 1001/PPBGN/816230, Establishing a New Beach Resort Model in Coastal Tourism Destination daripada Universiti Sains Malaysia. Pihak kami juga ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang membantu sama ada secara langsung atau tidak langsung dalam proses menyiapkan monograf ini.

Profesor TPr. Dr Azizan Marzuki

Pengajian Perumahan, Bangunan dan Perancangan
Universiti Sains Malaysia
11800 Minden
Pulau Pinang

Profesor Dr Tarmiji Masron dan Norizawati Mohd Ayob

Pusat Integrasi Ruangan Digital Kemanusiaan (CSIDH)
Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
Universiti Malaysia Sarawak
94300 Kota Samarahan
Sarawak

Prakata

Pembangunan aktiviti pelancongan di kawasan pesisir pantai sentiasa menjadi nadi kepada pertumbuhan ekonomi dikawasan setempat dan persekitaran yang berhampiran. Keunikan kawasan pesisir pantai dan disokong oleh kedudukan lokasi yang strategik sememangnya menarik perhatian para pelancong sama ada dari dalam mahupun luar negara. Oleh itu situasi tersebut akan mencetuskan pelbagai aktiviti pelancongan yang akan berkembang dengan pesat selari dengan keperluan dan permintaan pasaran. Dalam hal tersebut, pertumbuhan penginapan pesisir pantai merupakan antara elemen penting yang akan memenuhi permintaan terhadap keperluan penginapan dalam kalangan para pelancong. Selari dengan perkembangan tersebut, kajian ini dilaksanakan untuk mengenal pasti dan menganalisis perkembangan penginapan pesisir pantai, mengenal pasti evolusi perkembangannya serta membincangkan faktor-faktor yang mempengaruhi perkembangan dan pertumbuhan penginapan pesisir pantai. Dalam kajian ini, Pantai Batu Feringghi di Pulau Pinang telah digunakan sebagai kes kajian yang menggunakan bantuan aplikasi ArcGIS, ArcView dan Global Mapper. Selain itu, analisis statistik pertumbuhan penginapan pesisir pantai, Patch Analyst dan rajah trajektori turut digunakan dalam proses tersebut. Seterusnya, Beach Resort Evolution Model oleh Smith (1991 dan 1992) telah digunakan untuk mengenal pasti peringkat-peringkat perkembangan penginapan pesisir pantai di Batu Feringghi.

Penemuan kajian menunjukkan bahawa evolusi penginapan pesisir pantai di Batu Feringghi telah mencapai tahap akhir iaitu tahap kelapan, dengan evolusi kawasan pelancongan telah berkembang dan

Model Evolusi

Penginapan Pesisir Pantai

Pembangunan pelancongan di kawasan pesisir pantai menjadi nadi kepada pertumbuhan ekonomi di kawasan setempat dan persekitaran berhampiran. Keunikan kawasan pesisir pantai dan lokasi yang strategik sentiasa menarik perhatian pelancong untuk bercuti. Situasi tersebut mencetuskan pelbagai aktiviti pelancongan yang berkembang pesat selari dengan keperluan dan permintaan pasaran. Pertumbuhan penginapan pesisir pantai merupakan elemen penting yang memenuhi permintaan kalangan para pelancong. Oleh itu, kajian ini dilaksanakan untuk mengenal pasti dan menganalisis perkembangan penginapan pesisir pantai, serta membincangkan faktor-faktor yang mempengaruhi evolusi pertumbuhan tersebut. Dalam kajian ini, Pantai Batu Feringghi di Pulau Pinang telah digunakan sebagai kes kajian dengan menggunakan bantuan applikasi ArcGIS, ArcView dan Global Mapper. Analisis statistik pertumbuhan penginapan pesisir pantai, Patch Analyst dan rajah trajektori turut digunakan dalam proses tersebut. Seterusnya, Beach Resort Evolution Model oleh Smith (1991 dan 1992) digunakan untuk mengenal pasti peringkat-peringkat perkembangan penginapan pesisir pantai di Batu Feringghi. Penemuan kajian menunjukkan evolusi penginapan pesisir pantai di Batu Feringghi telah mencapai tahap akhir iaitu pada tahap kelapan, kerana kawasan pelancongan telah berkembang dan perlahan-lahan berubah menjadi sebuah kawasan perbandaran. Penemuan daripada kajian ini mampu membantu Pihak Berkuasa Tempatan menangani isu-isu berkaitan dengan pelancongan pesisir pantai pada masa hadapan.